

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İSVEÇ KRALLIĞI ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASI
ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmî Gazete ile yayımı: 3.3.1998 Sayı: 23275)

Kanun No
4351

Kabul Tarihi
26.2.1998

MADDE 1. – 11 Nisan 1997 tarihinde Stockholm’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2.– Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İSVEÇ KRALLIĞI ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASI ANLAŞMASI**

Bundan sonra Âkit Taraflar olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti ve İsveç Krallığı,

Ülkelerin karşılıklı yararına ekonomik işbirliğini artırmak ve Âkit Taraflardan birinin yatırımcılarının Diğer Âkit Tarafın ülkesindeki yatırımlarının eşit ve hakkaniyetli muamele görmesi arzusuyla,

Bu yatırımların karşılıklı teşvik ve korunmasının iki Âkit Taraf arasındaki ekonomik ilişkilerin gelişmesine ve yatırım girişimlerinin artmasına hizmet edeceğini kabul ederek, Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır :

MADDE I

Bu Anlaşmanın amaçları bakımından :

1. “Yatırım” terimi, ev sahibi Âkit Tarafın ülkesinde, o Âkit Tarafın kanun ve nizamlarına uygun olarak yapılmış işbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten önce veya sonra gerçekleşmiş olan bütün yatırımları; her türlü varlığı ve sınırlayıcı olmamakla birlikte özellikle aşağıdakileri ifade eder :

- (a) taşınır ve taşınmaz mallar ile ipotek, tedbir, rehin gibi diğer mülkî haklar,
- (b) hisse senetleri veya şirketlere katılımın diğer şekilleri,

(c) Alacaklar ya da ekonomik değer taşıyan her türden performans üzerindeki tasarruf hakları,

(d) sınaî ve fikrî haklar, patent, sınaî tasarım, marka, peştemaliye, know how ve diğer benzer haklar,

(e) doğal kaynakların aranması, işlenmesi, istihracı ve kullanımı ilgili olanlar dahil olmak üzere, kanunla veya bir sözleşme ile belirlenmiş iş imtiyazları,

(f) Bu Anlaşma kapsamındaki bir yatırımla ilişkili bir finansal kiralama sözleşmesi uyarınca Âkit Taraflardan birisinin ülkesinde ve bu ülkenin yasa ve nizamlarına uygun olarak kiracının tasarrufu altında bulunan yatırım malları,

(2) “Yatırımcı” terimi :

(a) Âkit Taraflardan birinin yasal uyruğu olan gerçek kişileri,

(b) Merkezî Âkit Taraflardan birisinin ülkesinde ya da Âkit Taraflardan herhangi birinin bir yatırımcısının kontrolünde olmakla beraber üçüncü bir ülkede bulunan tüzelkişileri ifade eder,

(3) “Hâsılatlar” terimi, bir yatırımdan elde edilen ve özellikle ancak sınırlayıcı olmamak kaydıyla getiri, kâr, faiz, temettü, royalti, lisans ücretini ve benzeri ücretleri ifade eder.

(4) “Sahip olunan ya da kontrol edilen” terimi, hangi coğrafyada olursa olsun, bağlı ya da yavru şirketler yoluyla icra edilenler de dahil olmak üzere doğrudan ya da dolaylı sahiplik ya da kontrol tasarrufu anlamına gelir.

MADDE II

Yatırımların Teşviki ve Korunması

(1) Her bir Âkit Taraf, diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarını her zaman için eşit ve adil muamele gösterecek ve yatırımlarının işletilmesi, kullanımı, faydalanılması, gelişimi, satışı veya olası tasfiyesini, haksız veya ayrımcı tedbirlerle baltalamayacaktır.

(2) Her bir Âkit Taraf yabancı yatırımlara ilişkin genel politikalarıyla uyumlu bir biçimde diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının kendi ülkesindeki yatırımlarını teşvik edecektir.

(3) Her bir Âkit Taraf, kendi mevzuatıyla uyumlu bir biçimde, diğer Âkit Tarafın yatırımlarına kabul gösterecektir.

(4) Bu Anlaşma Âkit Taraflardan birisinin yatırımcılarınca diğer Âkit Tarafın ülkesinde sahip olunan ya da kontrol edilen ve sözkonusu Âkit Tarafın ülkesinde yatırımın yapıldığı dönemde geçerli olan yasa ve yönetmelikler uyarınca gerçekleştirilmiş olan yatırımlar için geçerlidir.

Âkit Taraflardan birisinin merkezi üçüncü bir ülkede bulunan yatırımcısı bu üçüncü ülke ve yatırımın yapıldığı Âkit Taraf arasında yapılmış bir Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşması varsa, bu Anlaşmanın kapsamı altında korunmaz.

Yatırımcının şirketinin bulunduğu üçüncü ülke ve ilgili Âkit Taraf arasında bir Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşması yoksa bu Anlaşma geçerli olacaktır.

(5) Ülkesinde yaptıkları Âkit Tarafın yasa ve yönetmeliklerine uygun olarak gerçekleştirilen yatırımlar bu Anlaşmanın tam korumasından yararlanırlar.

(6) Yabancıların ülkeye giriş ve kalışlarına ilişkin yasa ve yönetmeliklere tabi olarak, Âkit Taraflardan birisinin yatırımcısı tarafından istihdam edilen şahıslar ve onların hanehalkları yatırımla ilgili etkinlikleri sürdürmek üzere yatırımın yapıldığı Âkit Tarafın ülkesine girebilir ve kalabilir.

MADDE III

Yatırımların Tabi Olacağı Muamele

(1) Her bir Âkit Taraf, kendi ülkesinde, diğer Âkit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına üçüncü ülkelerin yatırımcılarının yatırımlarına gösterilenden daha az elverişli olmayacak biçimde muamele edecektir.

(2) Bu maddenin hükümleri, Âkit Taraflardan herhangi birinin taraf olduğu ya da olacağı mevcut ya da müstakbel bir Gümrük Birliği, ortak pazar, serbest ticaret bölgesi ve benzeri uluslararası anlaşmalara ilişkin bir etki taşımayacaktır.

(3) Bu maddenin 1 inci paragrafının hükümleri, Âkit Taraflardan birini, tümüyle ya da kısmen vergilendirmeye ilişkin herhangi bir uluslararası anlaşmadan ya da düzenlemeden doğan herhangi bir muamele, tercih ya da ayrıcalığı, diğer Âkit Tarafın yatırımcısının yararlanacağı şekilde genişletmek mecburiyetinde bırakacak biçimde yorumlanmayacaktır.

MADDE IV

Kamulaştırma ve Tazminat

(1) Âkit Taraflar, aşağıdaki koşullar geçerli olmadığı takdirde diğer Âkit Tarafın yatırımcısına ait yatırım ve getirilere ilişkin olarak kamulaştırma, millileştirme ya da benzeri özellikler ya da etkiler taşıyan diğer tedbirlere başvurmayacaklardır :

a) Alınan tedbirler kamu yararına ve cari yasalara uygun olacaktır.

b) Tedbirler ayrımcılık içermeyecektir.

Tedbirlere kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminin yapıldığı veya bildirildiği tarihten önceki gerçek piyasa değerine eşit, kolayca normal işlem süreçleri altında konvertibl bir paraya işlem tarihindeki Merkez Bankası ya da serbest piyasada geçerli olan döviz kurlarından avantajlı olan üzerinden gecikmesiz olarak transfer edilebilir, yeterli, etkin bir tazminat ödenmesi koşulu eklenecektir.

(2) Yatırımcıları, diğer Âkit Tarafın ülkesinde savaş, silahlı çatışma, iç karışıklık, seferberlik hali veya diğer benzer olaylar nedeniyle zarar gören Âkit Taraflardan her birinin yatırımcıları, diğer Âkit Tarafça herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarına uygulanan muameleden daha az elverişli olmayacak şekilde bu tür kayıplarla ilgili olarak benimsenecek işlemlerden hangisi en elverişli ise, o muameleye tabi tutulacaklardır. Doğan ödemeler gecikmesiz olarak serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

MADDE V

Transferler

(1) Âkit Taraflardan her biri, gecikmesiz olarak aşağıda belirtilen kalemlerin konvertibl bir para cinsinden normal ticarî işlem süreçleri ile transferine izin verecektir :

(a) Diğer Âkit Taraf yatırımcısının yatırımının getirdiği hâsılatlar,

(b) Yatırımlarla ilgili borçları geri ödemeleri

(c) Bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen kazançlar

(d) Kendi tabiyetinde olmayan ve kendi toprağında çalışma izni almış olan bireylerin net kazançları

(2) Âkit Taraflar bu Maddenin 1 inci paragrafında atıfta bulunulan transferlerin üçüncü bir ülkenin yatırımcılarınca yapılan yatırımlardan kaynaklanan transferlere uygulanandan daha az elverişli muamele uygulamamayı taahhüt ederler.

(3) Bu Anlaşmada atıfta bulunulan transferler, Madde 4 (1) (c) altındaki hükümler dışında, transferin yapıldığı günün serbest piyasadaki döviz kuru üzerinden yapılacaktır.

MADDE VI

Halefiyet

1. Eğer Âkit Taraflardan biri ya da yetkili acentası kendi yatırımcısına diğer Âkit Tarafın ülkesinde yapılmış yatırımıyla ilişkili olarak tanıdığı bir garanti çerçevesinde bir ödeme yaparsa, ikinci Âkit Taraf böylesi bir yatırımcının her türden hakkını ilk Âkit Tarafa ya da yetkili acentasına transfer edecek ve bu Âkit Tarafın ya da yetkili acentasının böylesi bir hakka ilişkin halefiyetini tanıyacaktır.

Ödemeyi yapan Âkit Taraf ya da yetkili acentası, yatırımcının kullanmaya yetkili olabileceği haklar dışında hiç bir hakkı kullanmaya yetkili olmayacaktır.

MADDE VII

Âkit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

(1) Âkit Taraflar arasındaki, işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulanması konusundaki anlaşmazlıklar, mümkün olduğunca iki Âkit Tarafın hükümetleri arasında müzakerelerle çözümlenmeye çalışılacaktır.

(2) Uyuşmazlık, müzakerelerinin Âkit Taraflardan herhangi birince talep edilme tarihini müteakip altı ay içinde sözü edilen yöntemle çözülemese Âkit Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine, tahkim kuruluna götürülebilir.

(3) Böylesi bir heyet her bir vaka için her bir Âkit Tarafın birer hakem tayin etmesi ve bu hakemlerin üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü bir hakemi iki Âkit Taraf hükümetleri tarafından atanmak üzere Başkan olarak seçmeleri yoluyla oluşturulacaktır. Üyeler Âkit Taraflardan herhangi birinin diğer Âkit Tarafa uyuşmazlığının tahkim heyetine sunulması hususunda öneride bulunmasını müteakip iki ay, Başkan da 4 ay içinde atanacaktır.

(4) Bu Maddenin 3 üncü paragrafında atıfta bulunulan zaman limitlerine uyulamazsa, Âkit Taraflardan herhangi biri, ilgili diğer bir düzenlemenin yokluğunda, Uluslararası Adalet Divanı Başkanına gerekli atamaları yapmak üzere davette bulunabilir.

(5) Uluslararası Adalet Divanı Başkanı, işbu Maddenin dördüncü paragrafında belirtilen işlevi yerine getirmekten alıkonulursa veya bu şahıs Âkit Taraflardan birinin vatandaşı ise Başkan yardımcısı gerekli atamaları yapmaya davet edilecektir. Başkan yardımcısı da anılan görevi yerine getirmekten alıkonulursa veya Âkit Taraflardan birinin vatandaşı ise Âkit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan ve yeterlilik sahibi en kıdemli Divan Üyesi gerekli atamaları yapmak üzere davet edilecektir.

(6) Tahkim Heyeti Âkit Taraflar açısından nihaî ve bağlayıcı vasıf taşıyacak olan kararına oyçokluğuyla erişecektir. Herbir Âkit Taraf kendi atadığı üyenin ve heyet toplantılarındaki temsilinin masraflarını üstlenecek; Başkanın maliyeti ve diğer masraflar taraflar arasında eşit olarak paylaşılacaktır. Bununla birlikte, Tahkim Heyeti giderlerin daha yüksek bir oranının Taraflardan biri tarafından ödenmesine re'sen karar verebilir. Tüm diğer konularda, Tahkim Heyetinin usulleri Heyetin kendisince belirlenecektir.

MADDE VIII

Bir Âkit Taraf ile Diğer Âkit Tarafın Yatırımcıları Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

(1) Âkit Taraflardan biri ile diğer Âkit Tarafın bir yatırımcısı arasında o yatırımcının ikinci Âkit Tarafın ülkesindeki bir yatırımı ile ilgili bir uyuşmazlık çıkması halinde, uyuşmazlığın tarafları uyuşmazlığı mümkün olduğunca iyi niyetle, karşılıklı görüşme ve müzakereler yoluyla çözümlenmeye çalışacaklardır.

Uyuşmazlık bu yollarla çözülemese, ilgili yatırımcının konuyu, uyuşmazlığın ortaya çıktığı tarihi müteakip 6 ay içinde ya da konu ilgili Âkit Tarafın mahkemelerine sunulmuşsa mahkemenin nihaî sonuca bir yıl içinde varamaması halinde, 18 Mart 1965 tarihli Washington Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasında Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi Uyarınca Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezine (ICSID) götürme hakkı bulunacaktır.

Herbir Âkit Taraf böylesi uyuşmazlıkların tahkim ya da uzlaşma yoluyla çözüm için Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezine sunulmasını kabul edecektir.

(2) Bu maddenin amaçları açısından, Âkit Taraflardan birinin mevzuatına göre kurulmuş ve uyuşmazlığın ortaya çıkmasından önce hisselerinin çoğunluğu diğer Âkit Tarafın yatırımcısınca sahip olunan legal kişiler mezkûr Washington Sözleşmesinin (25) (2) (b) Maddesi uyarınca diğer Âkit Tarafın yatırımcısı olarak muamele görecektir.

(3) Bu maddenin hükümleri bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkan uyuşmazlıklar ya da daha önceden çözülmüş uyuşmazlıklara ilişkin iddialar için geçerli değildir.

MADDE IX

Ulusal ve Uluslararası Huküğün Uygulanması

Bu Anlaşma Âkit Taraflardan herhangi birinin yatırımcısına diğer Âkit Tarafın ülkesinde ulusal ya da uluslararası hukuk altındakiler dışında herhangi bir hak ya da fayda tanınmasını öngerektirmez.

MADDE X

Yürürlüğe Girme

1. Âkit Taraflar bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli Anayasal muamelelerin tamamlanmasını müteakip birbirlerine ihbarda bulunacaklardır. Anlaşma ikinci ihbarın karşı Âkit Tarafa alınmasından otuz gün sonra yürürlüğe girecektir.

2. Anlaşma onbeş yıllık bir dönem için yürürlükte kalacaktır. Bu dönemin bitiminden en az altı ay önce yazılı olarak sona erdirilmediği takdirde Anlaşmanın süresi belirsiz bir süre için uzatılacaktır. Bu durumda Âkit Taraflardan herhangi biri Anlaşmayı en az 6 aylık bir yazılı ihbarda bulunmak koşuluyla sona erdirebilir.

3. İşbu Anlaşmanın sona erme tarihinden önce yapılan yatırımlarla ilgili olarak, bu Anlaşmanın 1'den 9'a kadar olan Maddelerinin hükümleri, sözkonusu sona erme tarihinden itibaren ilave bir onbeş yıl daha yürürlükte kalacaktır.

Stockholm'da 11 Nisan 1997 tarihinde Türkçe, İsveççe ve İngilizce dillerinde, hepsi de aynı derecede geçerli olarak akdedilmiştir. Metinler arasında farklılık bulunması halinde İngilizce metin esas kabul edilecektir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

İSVEÇ KRALLIĞI
HÜKÜMETİ ADINA

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
35	11	123
44	49	148
46	60	206: 208, 210, 263: 268

I- Gerekçeli 505 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 60 ıncı Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Plan ve Bütçe, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/678